



Bạn Có Quyền Được Làm Việc

Đừng Để Bất Cứ Ai Tước
Đoạt Quyền Này.

Những Câu Chuyện Sống Thực
Có Thể Giúp Ích Cho Bạn.



Những Câu Chuyện Sống Thực Có Thể Giúp Ích Cho Bạn.

Tập tài liệu này sẽ kể những câu chuyện về bốn nhân vật. Những người này đã đi xin việc và bị bác đem. Mỗi người này đều có quyền làm việc tại Mỹ, nhưng đã bị các chủ nhân kỳ thị bằng cách đòi hỏi những thứ mà họ không có quyền đòi.

Nhưng điều quan trọng hơn hết là những người này biết vùng lên. Họ biết họ có quyền được làm việc tại Mỹ, và họ đã tiếp xúc với những người có thể giúp đỡ họ. Các bạn cũng có thể làm như vậy.

“Tôi đã được huấn luyện để trở thành phi công hàng không tại Đại hàn. Trong khi tôi làm việc với tư cách là tiếp viên phi hành cho một hãng hàng không Mỹ, tôi đã nộp đơn xin làm phi công khi có nhu cầu tuyển dụng. Thế nhưng chủ nhân của tôi nói rằng tất cả các phi công phải là công dân Mỹ. Tôi đã tưởng là sẽ không bao giờ có thể tiến lên trên nấc thang nghề nghiệp. Nhưng rồi một người bạn của tôi bảo là cái chuyện đã xảy ra cho tôi là bất hợp pháp. Cô bạn bảo tôi hãy gọi cho Văn phòng Tư vấn Đặc biệt đặc trách Những hành vi nhân dụng bất công liên quan tới Di trú. Cô ấy cho biết là văn phòng này có luật sư sẽ giúp đỡ tôi miễn phí. Tôi gọi họ, họ đã điều tra, và hiện giờ tôi đang lái máy bay!”





“Xưởng may nơi tôi cắt mẫu quần

Đôi chi đòi những công nhân gốc Á châu nạp giấy chứng nhận có quyền làm việc. Người quản đốc nói là ông ta muốn biết chắc chúng tôi có hợp pháp không. Thế rồi ông ta đuổi người bạn Việt-nam của tôi bởi vì cô ta không xuất trình được giấy gia hạn thẻ cư trú tạm thời, mặc dù cô ta là một cư dân thường trú hợp pháp. Cô ấy có gia đình phải nuôi nấng chăm lo, và vì cô ta quá bực bội khó chịu nên đã kể chuyện xảy ra cho người bạn láng giềng của chúng tôi. Con trai của ông ta là một luật sư di trú, và anh ta bảo cô điều xảy ra cho cô ấy trái luật pháp. Anh luật sư hàng xóm cho cô ta biết về một văn phòng thuộc Bộ Tư Pháp ở Washington. Anh ta cho cô này biết là ở đó họ phục vụ miễn phí, và rồi cô bạn tôi đã gọi. Họ điều tra nội vụ, cô bạn đã được nhận làm lại. Cô ta cũng được trả lương những ngày không đi làm. Bây giờ cô ta cho mọi người biết số điện thoại đó để gọi...”

“Tôi được hưởng quy chế tỵ nạn khi tôi rời Trung Quốc và muốn ứng dụng những điều đã học về thảo luận diện toán tại Hoa Kỳ. Tôi đi phỏng vấn xin việc làm với một hãng thầu cho bộ quốc phòng tại California. Công việc này không đòi hỏi học vấn an ninh. Thế nhưng viên giám đốc phòng nhân viên nói là ông ta không dám liều mượn tôi bởi vì tôi không phải là công dân Mỹ. Tôi biết điều ông ta nói là bất hợp pháp bởi vì tôi đã từng tham dự một buổi hội thảo về nhân dụng do nhà thờ tổ chức, ở đây họ có đề cập tới những hành vi tuyển dụng bất công; và tôi biết là chính sách này sai. Tôi tìm số điện thoại của Văn phòng Tư vấn Đặc biệt. Tôi gọi cho họ, họ liên lạc với chủ nhân, và bây giờ tôi đã đi làm”.





“Tôi Xin việc tại một hãng sản xuất

đồng hồ, tôi xuất trình bằng lái xe để chứng minh lý lịch và thẻ an ninh xã hội để chứng minh quyền được làm việc. Chủ hãng nặc đời xem 'thẻ xanh' và rồi không tiếp tôi nữa. Tôi hiểu là tôi có quyền lựa chọn thứ giấy tờ nào tôi muốn xuất trình. Do đó tôi gọi đường dây khẩn cấp để yêu cầu được giúp đỡ. Tôi nói chuyện với một luật sư, vị này đã can thiệp nhân danh tôi, và tôi đã được việc làm”.

Danh sách Giấy tờ Hợp lệ Cho phép Làm việc

Bản danh sách này liệt kê những giấy tờ thông thường, hợp pháp để xin việc theo như mẫu I-9 đòi hỏi. Nếu chủ nhân từ chối không nhận những văn kiện bạn chọn để chứng minh quyền của bạn được làm việc, bạn nên đưa bản danh sách này cho họ coi. Bạn có hai cách lựa chọn loại giấy tờ nào có thể xuất trình để điền mẫu I-9:

- Bạn có thể quyết định chỉ xuất trình một văn kiện trong bảng danh sách A
- Bạn có thể chọn trình hai văn kiện, một trong danh sách B và một trong danh sách C.

Những giấy tờ trong nhóm A chứng minh cả lý lịch lẫn quyền làm việc

- Giấy Thông hành Mỹ (còn hiệu lực hay đã hết hạn)
- Chứng chỉ Quốc tịch Mỹ (N-560 hay N-561)
- Chứng chỉ Nhập tịch (N-560 hay N-570)
- Giấy Thông hành Ngoại quốc chưa quá hạn có đóng dấu số I-551 hay kèm theo mẫu I-94 của INS có ghi quyền làm việc chưa hết hạn
- Biên nhận Thẻ Đăng ký ngoại kiều có dán hình (I-151 hay I-551)
- Giấy Cư trú Tạm thời chưa quá hạn (I-688)
- Giấy cho phép làm việc chưa hết hạn (I-688A)
- Giấy cho phép tái nhập cảnh còn hiệu lực (I-327)
- Giấy phép Du lịch dành cho người Tỵ nạn (I-571)
- Giấy cho phép làm việc chưa hết hạn do cơ quan INS cấp phát có dán hình (I-688B)

Giấy tờ thuộc nhóm B chỉ chứng minh lý lịch

- Bằng lái xe hay căn cước do tiểu bang cấp phát
- Căn cước do các cơ quan chính quyền địa phương, tiểu bang hay liên bang cấp phát
- Thẻ Học sinh hay Sinh viên có dán hình
- Thẻ đăng ký đầu cử
- Thẻ Quân nhân hay giấy trưng binh
- Thẻ Hàng hải Thương thuyền Duyên phòng
- Giấy chứng minh thuộc bộ lạc thổ dân Mỹ
- Bằng lái xe do chính quyền Ca-na-đa cấp phát

Đối với những ai dưới 18 tuổi mà không thể xuất trình một trong những giấy tờ liệt kê trong nhóm B:

- Học bạ hay giấy tờ ghi thành tích học tập
- Hồ sơ của bác sỹ, y viện hay bệnh viện
- Hồ sơ trường mẫu giáo hay nhà trẻ.

**Giấy tờ thuộc nhóm C chỉ chứng minh
quyền được làm việc**

- Thẻ An ninh Xã hội do Cơ quan Quản trị An ninh Xã hội cấp phát
- Giấy Khai sinh tại Ngoại quốc do Bộ Ngoại giao cấp phát (FS-545 hay mẫu DS-1350)
- Bản chính hay bản sao có thị thực giấy khai sinh do chính quyền thành thị, quận, tiểu bang hay Lãnh địa Mỹ cấp phát
- Giấy tờ chứng minh thuộc bộ lạc bản xứ Mỹ
- Thẻ căn cước công dân Mỹ (I-197)
- Căn cước dành cho Công dân Thường trú tại Hoa kỳ (I-179)
- Giấy cho phép làm việc chưa hết hạn do cơ quan INS cấp phát (không thuộc loại giấy tờ liệt kê trong Nhóm A)

**Nếu Bạn Cũng Bị Kỳ Thị Vì bạn
sinh quán tại một Quốc gia nào đó
hoặc vì Tình trạng Di dân thì hãy
gọi đường dây khẩn cấp sau đây để
xin giúp đỡ.**

Nếu có khuyết tật về thính giác, hãy gọi số 1-800-237-2515
Tại Washington và vùng phụ cận thì gọi số (202) 616-5594

Văn phòng Tư vấn Đặc biệt phụ trách Những Hành vi Nhân
đụng Bất công liên quan tới Di trú (OSC).

Hoặc viết cho Văn phòng OSC tại:

Bộ Tư pháp Hoa kỳ
P.O. Box 27728
Washington DC 20038-7728

• Nếu bạn không được nhận hay đuổi sớ vì bạn sinh quán tại một quốc gia nào đó, vì đóng vé bờ ngoài, hoặc giọng nói, bạn có quyền làm đơn thưa kiện với văn phòng OSC. Văn phòng này có thể giúp bạn nhận lại việc làm bạn đã mất vì lý do kỳ thị. Bạn cũng có thể được trả lương những ngày bạn tạm mất việc.

• Nếu chủ nhân từ chối muốn hay đuổi sớ bạn bởi vì họ không chấp nhận giấy tờ cho phép làm việc chứng minh bạn có quyền hợp pháp làm việc tại Mỹ, hoặc họ chỉ muốn công dân Mỹ hay những cư dân thường trú, tức là họ đã vi phạm luật pháp. Bạn cần phải cho chủ nhân coi Danh sách Giấy tờ Hợp pháp cho phép làm việc ở phía phải. Nếu chủ nhân còn cố chấp đòi coi một văn kiện đặc trưng nào, hoặc từ chối muốn bạn, thì bạn hãy gọi ngay cho Văn phòng OSC.